

Vroeger is te weinig gelet op verkeerde antwoorden, daarvoor is noodig verfijnde analyse door het experiment. Zulk een analyse is ook bij zoogenaamde juiste antwoorden noodig. Men moet nagaan welke omweg gekozen is. Een bepaalde praestatie beteekent normaliter het gebruiken van een bepaalden weg. Soms komen verkeerde reacties, omdat de patiënt een weg moet gebruiken, die ook bij den gezonde dezelfde effectief slechte praestaties zou geven. Bij deze omwegpraestaties is de neiging zoo mogelijk zulke praestaties tot stand te laten komen, die biologisch gewichtig zijn, d.i. wezenlijk voor de „Aufrechterhaltung” van het totaalorganisme. Bij restitutie ziet men vaak deze omwegpraestaties. Werkelijke restitutie, d.i. terugkeer der functie geschiedt alleen door restitutie van het gelaedeerde substraat, speciaal door teruggaan van de diaschisis.

Het zij mij nu vergund uit de publicatie van Grünbaum en mij over aphasie te citeeren ¹⁾. Wat was de algemeene leidende gedachte bij ons onderzoek? Zooveel mogelijk onbevooroordeeld te experimenteeren, aldus niet *alleen* ons onderzoek uit te strekken in de richting van een symptoom, dat bijzonder op den voorgrond treedt. Doet men toch dit, dan gaat men van de veronderstelling uit, dat de gegeven laesie alleen dit symptoom moet geven. Men stelt dus reeds voorop, wat nog vastgesteld zou moeten worden, n.l. dat eene praestatie op psychisch gebied eene afzonderlijke localisatie zou kunnen hebben. Daarom moest het geheele terrein van de psyche met de fijnere psychologische methoden aan een onderzoek onderworpen worden, om daarna te kunnen vragen, welke bijzonderheden de speciale localisatie heeft meegebracht. Bij een dergelijk onderzoek blijkt o.a., dat sommige aan den patiënt gestelde opdrachten, die schijnbaar moeilijk zijn, goed, en omgekeerd, vele schijnbaar gemakkelijke, slecht worden uitgevoerd. Dit komt zeer duidelijk uit bij arithmetische opdrachten, die gelukken, zoodra alleen analogie tusschen verschillende, dikwijls gecompliceerde opdrachten gevraagd wordt en mislukken, zoodra een eenvoudige som wordt opgegeven.

Hier ligt de verklaring voor de hand, dat het afbreken van het psychische niet zonder systeem geschiedt, een bepaalde, algemeene weg wordt gevolgd. De normaliter eenvoudigste praestaties, die echter op dezen weg liggen,

1) L. Bouman und A. A. Grünbaum, *Experim. psychol. Unters. zur Aphasie und Paraphasie*, Zeitschr. f. d. ges. Neur. und Psych. Bd. 96, Heft 4/5